

75 років тому було створено міжнародну організацію – Раду Європи

Рада Європи — міжнародна організація 47 держав-членів в європейському просторі, була створена 5 травня 1949 року. Членство відкрите для всіх європейських держав, які визнають принцип верховенства права і гарантують основні права людини і свободи для своїх громадян. Один з найбільших успіхів Ради, це Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, яка слугує основою для Європейського суду з прав людини.

Рада Європи була заснована після промови Вінстона Черчилля в університеті Цюриху 19 вересня 1946 року незабаром по завершенні Другої Світової Війни, в котрій він закликав до створення «сполучених держав Європи» на зразок Сполучених Штатів Америки. Рада була офіційно заснована 5 травня 1949 року Лондонською Угодою, підписаною десятьма країнами-засновниками. Цей договір зараз відомий як Статут Ради Європи. Основною статутною умовою для вступу країн до Ради Європи (РЄ) є визнання державою-кандидатом принципу верховенства права, її зобов'язання забезпечити права та основні свободи людини всім особам, які знаходяться під її юрисдикцією, та ефективно співпрацювати з іншими державами з метою досягнення цілей РЄ.

Офіційними мовами Ради Європи є англійська та французька мови, але під час сесій Парламентської асамблеї, як робочі мови, використовуються також німецька, італійська. За певних умов під час обговорень може здійснюватись переклад також іншими мовами. Україна стала повноправним членом Ради Європи у 1995 році. На євроінтеграційному шляху підтримка України є важливим кроком у зміцненні стабільності і процвітання на європейському континенті. Рада Європи є місцем співпраці, діалогу та миру. Україна з гордістю посідає своє почесне місце серед європейських націй.

Рада Європи розглядає питання, що мають важливе значення для її членів, у тому числі питання запобігання злочинності, зловживання наркотиками, охорони довкілля, біоетики та міграції. Рада Європи розробила понад 160 міжнародних договорів, угод і конвенцій, які замінили буквально десятки тисяч двосторонніх договорів між різними європейськими державами.

Штаб-квартира Ради Європи знаходиться у Страсбурзі на французько-німецькому кордоні. Спочатку засідання Ради відбувалися в Університетському Палаці Страсбургу, у 1977 році для засідань Ради на околиці міста був зведений Палац Європи.

Пункт 1(а) Статуту твердить:

Мета Ради Європи — досягти більшої єдності між її членами для захисту та впровадження ідеалів і принципів, які є їх спільною спадщиною, і сприяння їх економічному та соціальному прогресу.

Рада зосереджується на наступних областях

Захист демократії і верховенства права

Захист прав людини, зокрема:

Соціальні права

Лінгвістичні права меншин

Поширення ідей європейської культурної ідентичності і різноманітності;

Вирішення проблем, що з ними стикається європейське суспільство, включаючи дискримінацію, ксенофобію, екологічні загрози, СНІД, наркотики та організовану злочинність

Заохочення стабільності демократії шляхом реформ.

До набуття членства в РЄ Україна стала стороною декількох конвенцій цієї організації, зокрема Європейської культурної конвенції, Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства. У вересні 1995 р. Україна приєдналась до шести Конвенцій РЄ у галузі боротьби зі злочинністю. 15 вересня 1995 р. Україною була підписана Рамкова конвенція про захист національних меншин. В цей період РЄ, зокрема Європейською комісією «За демократію через право» (Венеційською комісією), було проведено правову експертизу проектів окремих статей нової Конституції України, проектів Сімейного та Адміністративного кодексів України, проекту Закону України про місцеві ради народних депутатів.

15 вересня 1995 р. у Києві було відкрито Центр інформації та документації РЄ на базі Української Правничої Фундації. З нагоди офіційного відкриття Центру в Україні перебував Генеральний секретар РЄ Даніель Таршис.

26 вересня 1995 р. під час своєї вересневої частини сесії 1995 р. ПАРЕ ухвалила позитивний висновок щодо заявки України на вступ до Ради Європи (Висновок ПА РЄ N 190 (1995)). Зазначений висновок ПА РЄ містить в собі низку зобов'язань нашої країни щодо впровадження в національне законодавство норм та стандартів РЄ. Україні було надано 12 місць в Асамблеї. В роботі цієї сесії ПА РЄ взяла участь делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України.

Визначною подією з точки зору завершення складної і тривалої процедури вступу України до РЄ стало засідання Комітету міністрів РЄ, яке відбулося 19 жовтня 1995 р. На підставі винесеного 26 вересня 1995 р. ПАРЕ висновку Комітет міністрів Ради Європи одностайно ухвалив резолюцію про запрошення

України стати 37-м членом організації і приєднатися до її Статуту. 31 жовтня 1995 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України про приєднання до Статуту Ради Європи.

9 листопада 1995 р. відбулась урочиста церемонія вступу України до РЄ, в якій взяла участь делегація України на чолі з Прем'єр-міністром України. Того ж числа Генеральний секретар РЄ Даніель Таршис та член Європейської Комісії Ганс ван ден Брук (Hans van den Broek) підписали Спільну програму Комісії європейських співтовариств та Ради Європи щодо реформування правової системи, місцевого самоврядування та удосконалення системи правозастосування в Україні.

Набувши членства в РЄ, Україна взяла на себе низку зобов'язань у сфері реформування чинного законодавства на основі норм та стандартів РЄ, зокрема прийняти відповідні закони та приєднатися до ряду конвенцій. При цьому РЄ висловила готовність надавати всебічну експертну допомогу.

Сьогодні в умовах повномасштабної війни Україна є прикладом боротьби за незалежність і територіальну цілісність. Українці щодня демонструють відданість головним принципам Ради Європи – ідеалам свободи і демократії.

З лютого 2022 року, в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну, Рада Європи послідовно надає Україні допомогу щодо подолання наслідків агресії РФ проти України.

12 квітня 2024 року Рада Європи долучилася до проведення Круглого столу «Злочини проти основ національної безпеки: кваліфікація та відповідальність в умовах повномасштабного вторгнення», організованого разом із Верховним Судом та Програмою підтримки ОБСЄ для України.